

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 6

Desember 1967

3. årgang

Fra døden til livet

(Johs. 5, 24—25)

Av Ole Brandal

Hva forskjell er det på et *frelst* og et *ufrelst* menneske? Skal vi gi svar ut fra det et naturlig øye ser, så kan vel forskjellen bli ubetydelig. Vi får derfor vende oss til skriften, som er den eneste pålitelige i åndelige spørsmål.

Et ufrelist menneske er etter Skriften et *naturlig* menneske. For å bli et slike menneske behøver vi intet gjøre, vi blir bare født inn i verden på naturlig vis og dermed er vi et ufrelist og naturlig menneske.

I sitt forhold til Gud er dette menneske i seg selv blindt, evneløst, ondt, ja dødt. Døde i synder og overtredelser, sier skriften. Og det kan ikke tjene Gud. Det er ubrukelig for ham. Kjødelig solgt under synden.

Men tjene djevelen og verden, det kan det og til det har det evner og krefter. Det er under djevelens herredømme.

Det naturlige menneske er i sitt forhold til Gud under *loven*. Gud handler med det etter hva det fortjener. Fullkommen lovoppfyllelse gir evig salighet, et lovbrudd gir evig fortapelse. Det er livskåra under loven. Derfor er disse menneskene under Guds vrede og forbannelse, for de har ingen evne eller krefter til å *holde* loven.

På dommens dag skal disse svare for Gud etter loven. Da blir de kastet i helvetet. Gå bort dere forbannede, sier Herren.

Et frelst menneske, det er en som er gått over fra døden til livet og er under Guds nåde. Det vil si at de slipper å svare Gud etter loven. Gud tilgir dem deres synd, og tilegner dem en rettferdighet som ikke er deres. I Guds øye er derfor disse fullkomne, rettferdige og Gud velbehagelige. De lever under Guds velsignesle, ja de er barn av Gud, den evige Fader

Disse er ikke døde, de er gjort levende. De har øyne som ser, et hjerte som elsker Gud, og et sinn som er av Gud. De har sin lyst i Herrens lov etter sitt nye sinn, og de kan leve for Gud og bære frukt for Gud. De er under Guds makt og herredømme. I dommen blir disse frikjente og får gå inn til den evige glede, og arve alle ting med Jesus.

Grunnlaget for denne salige stilling disse lever i, er Jesu Kristi stedfortredergjerning. Han ble en gang tilregnet alt vårt, nå blir alt hans tilregnet den som tar sin tilflukt til Ham.

Hva flokk hører du til? Er du frelst, eller, bare et naturlig menneske. Har du gått over fra døden til livet? Hvorledes kan det skje? Dette ord gir svar, og ved å stanse for det, får du både svar på hvorledes det skjer, og du får klarhet over om du er gått over fra døden til livet.

Svaret er at den time kommer og er nå, da de døde skal høre Guds Sønns røst, og de som hører, skal leve.

Hva tilknytningspunkt har Gud til et åndelig dødt menneske? Det er samvittigheten, ikke den frie vilje. Den frie vilje er en drøm fra paradisets dager, siterer Rosenius etter Luther

Når et dødt menneske skal bli levende så er det Gud som går til aksjon, ikke vi. Han vil la sin røst lyde. Og hva er så Guds Sønns røst? Det er *evangeliet*. Det er evangeliet som roper død til livet.

Da skal vi merke os det faktum, at ikke alle døde som får høre evangeliet blir levende. Nei, de er helst få. Og hvorfor?

Det er bare de *døde* som også ved loven er blitt *dødet*, evangeliet roper til liv. Hva vil det da si, å bli dødet ved loven? Det ser vi i Rom. 7. Budet kom, synden livnet opp og jeg døde, sier Paulus.

Ved å *høre* loven og *gjøre* etter loven kommer du til den erkjennelse at du er kjødelig, solgt under synden. Du innser at du er uten evne til å oppfylle loven. Dine evner og krefter utfolder seg bare i det ondes tjeneste. Du innser at du er syndens træll, og at i deg selv er det ikke stoff til å tjene Gud. Da innser og erkjenner du hvem og hvordan du er, nemlig død i deg selv og uduelig til alt godt. Du ser at du i deg selv er *fortapt*.

Nå synes du selv at du er håpløs, men nå øyner Gud håp. Han omskifter sin røst fra *lov* til *evangelium*. Nå vil han så gjerne vise deg hvem Jesus er og hva han har gjort. Det du burde men ikke kan, se det kunne og gjorde han. For Guds åsyn er han nå din stedfortreder. Han viser seg for Gud i ditt sted. Nå ser ikke lenger den Hellige på deg, men han ser på sin Sønn, og i Sønnen ser han deg rettferdig og ren.

Når denne sannhet finner gjenklang i

hjertet, og du finner trøst i dette budskap om Jesus, da sier Ordet: Den som hører mitt ord, og tror ham som har sendt meg, han har evig liv og kommer ikke til dom, men er gått over fra døden til livet. Ditt strev, dine gjerninger gav net deg ikke, men Ordet om Jesus gav hjertet fred. Se og lev.

Kanskje du tross dette du nå har hørt, ennå bær på en hemmelig frykt, som utkrystalliserer seg i dette spørsmål, mon jeg er rett dødet ved loven? Har jeg ikke fått trøst for tidlig?

Min venn, hva hensigt var det Gud hadde med denne din erfaring under loven. Var det ikke at du skulle fortrøste deg til Jesus? Det beste bevis for at du er ved loven død og for loven, er at du har din trøst i Jesus alene, og når noe har nådd sin hensikt, så er det vel.

Ja, men kan jeg ikke for lett og for snart tro på Jesus? Nei, tvert imot, det er nettopp det at du skulle fortrøste deg til Jesus Gud ville. Jo før, jo bedre.

Vi må ikke gjøre dette med syndenød til en hindring for å tro på Jesus, men til en tilskyndelse. Derfor er det slik at der er syndenød nok der en synder flyr til Jesus. Se og lev.

Den som gjeng den rette veg, han vil eg lata sjå Guds frelse

Av Amund Lid.

Har du tenkt å nå himmelen, eller er du ein av dei som leitar, sökjer og lengtar etter å sjå Guds frelse — etter å bli frelst? Om det skal lukkast for deg avheng av ein ting: *Om du går rette ve-*

Bladet Lov og Evangelium

Utgjevarpoststad : Stord
S. Botnens Boktrykkeri, Stord
 Red. : Amund Lid, Norheimsund
 Eksp. : Margr. Skumsnes, Karevik
 Stord. Postgiro : 42887, Stord
 som sender eksp. namn og adr.
 Bladet blir sendt gratis til alle
 Blir halde oppen med frivilj. gaver
Norsk Lutherisk Lekmannsmisj. :
 Formann. Olav A. Dahl,
 boks 95, Stord. Tlf. 69
 Kass.. Sverre Bøhn, Norheimsund
 postgiro nr. 68213
 Bankgiro . Vikøy Sparebank
 Norheimsund 10093/955

gen. Her i ordet gir Gud deg løfte om å la deg sjå Guds frelse, om du går rette vegen — vegen som fører dit.

Er du ute på reis kjem du av og til fram til eit vegkryss eller eit gatekryss. Der går ein veg til venstre, ein annan til høgre, og ofte ein tredje rett fram. Skal du då nå fram til staden du har som mål for reisa, så avheng det av om du av desse tre vegane går den rette. Er du framand og ukjend på vegen og vegskilta manglar, då lyt du få tak i ein som er kjend og som kan leia deg på rett veg — ein vegleiar.

På livsvegen vår møter me mange slike åndelege vegkryss, der me står framfor fleire vegar eller utvegar. Den vegen du då vel å gå, den kan avgjera din lagnad her i livet og i all æva. Der kan du koma inn på den breie vegen som fører til fortapinga og som mange går, og der kan du finna den smale vegen som fører til livet og som få finn.

Vegleiaren.

Her gjeld det om å finna ein påliteleg vegleiar, for her er du ikkje kjend og det gjeld ditt evige vel. Du vil møta mange som trur dei veit vegen og som er

villige til å rettleia deg, men dei veit ikkje kvar dei sjølve gjeng, er ikkje kjende på vegen og ser ikkje den rette vegen. Jesus seier : Mange falske vegleiarar har gått ut i verda, og når ein blind leier ein blind fell dei bæ i grøfta.

Men Gud har gitt oss ein sann vegieiar, det er den Heilage Ande. Han kjenner vegen og vegane, for Jesus seier at han er komen for å leia oss fram til heile sanninga. Han seier også : «Vert de verande i mitt ord, så skal de læra sanningi å kjenna, og sanningi skal gjera dykk frie.» Bibelen fortel at Guds ord er ei lykt for vår fot og eit lys på vår stig.

Skrifta gir oss mange døme på det. Først kan me nemna gamle Simon, som gjekk og venta på Israels trøst. Ein dag kom han til templet, og det var Anden som dreiv han dit. Der møtte han Josef og Maria som bar Jesus fram i tempiet, og ved Anden og skriftene fekk han sjå Guds frelse i dette vesle barnet Då han sto der med Jesus i armane sine, sa han: «Herre, no let du tenaren din fara herifrå i fred, etter ditt ord, for augo mine har sett di frelsa, som du har skipa til for åsyni åt alle folk, eit ljós til openberring for heidningane, og ein herleddom for Israel, folket ditt.» (Luk. 2, 25—32.)

For det andre kan me nemna dei tre vise menn frå austerland, som gjekk og venta på Jesus — jødekongen som skriftene sa skulle fødst til verda. Då dei fekk openberra at Jesus var fødd, gjekk dei først etter fornufta, som sa at ein konge blir fødd i kongsgarden. Men i gongsgarden fann dei ingen konge eller Messias. Men Herodes viste dei til dei som var kjende i skriftene, og dei kunne fortelja at Jesus skulle fødst i Betlehem i Judalandet. Då dei gjekk etter skrifta, fekk dei sjå stjerna som leia dei fram til stallen og Jesu-barnet. Dette

skulle vera nok til å vise at Anden (stjerna) og Ordet er vår einaste rette vegleiar. «Men vert du standande i det du har lært, og som du er overtydd om! for du veit kven du har lært det av, og du kjenner alt frå barnicomēn dei heilage skriftene, som kan gjera deg vis til frelsa ved trui på Jesus Kristus. Heile skrifti er innanda av Gud og gagnleg til lerdom, overtyding, til rettleiding» — o.s.v. (2. Timot. 3, 14—16.)

Andelege krossvegar.

Når du får Anden og Ordet sitt lys over di synd, då står du ved ein avgjerande krossveg. Me kan nemna nokon døme frå skifta på det. Saul og David var bæ kongar, kalla av Gud til leiarar for Guds utvalde folk. Og Peter og Judas, som bæ var kalla av Jesus til apostlar og leiarar for Jesu menighet på jorda. Alle fire fall i synd, for også apostlar og kristne forkynnurar og leiarar er skrøpelege menneske, som står i fære for å falla i synd og djevelens snara. Alle fekk dei oppleva den stunda då Gud møtte dei, og sette synda fram for augo deira (Salme 50, 21.) Saul ved Samuel og David ved profeten Natans ord: Du er mannen, og Peter ved hanen som gol, så han kom i hug Jesu ord, og Judas då Jesus gav han beten ned orda: Den eg gir denne biten skal svika meg. Då ság dei alle det dei hadde gjort, og sto ved krossvegen som avgjorde korleis livet deira skulle bli og æva.

Døden sin veg: Saul valde å skulda synda si på mennene sine og på Gud, «Det var folket mitt som sparde noko av feet, for å ofra det til Gud». Dertil freista han å hykla seg frå det ved ålest kjennast ved si synd framfor folket, utan at hjarta kjendest ved det for Gud, for å behalda sin plass som konge. Det førde til at Anden forlet han

og heile livet stridde han mot Gud og David som Gud kalla til leiar for folket i Saul sin stad. Han gjekk inn i døraen og den evige natt ved eiga hand. «Då Judas, svikaren, såg at dei dømde Jesus frå livet angra han — bar dei tretti sylvpengane attende til øvsteprestane og styremennene og sa: Eg har synda! Let var skuldlaust bød eg gav yver til dykk. — Kva skil det oss? Det vert di eiga sak, svara dei. Då kasta han pengane frå seg i templet og tok ut, og sidan gjekk han burt og hengde seg.» Dei gjekk bort frå Jesus med si synd. Går du same vegen, så vil også dagen koma for deg då du blir innhenta av synda si lønn — den evige død.

Vegen til livet: Då David såg at han var mannen, erkjende og angra han synda, og sa til Gud: «Mot deg åleine har eg synda.» Då tok Gud bort synda og syndeskulda hans, reinsa samvitet og nya opp att ei stødig ånd, så han etter kunne forkynna Guds rettferd og prisa Gud i samlinga av dei rettfærdige. Les Salm 32 og 51. Då Peter sto ved den same krossvegen, angra han si synd og gjekk ut og gret sårt. Så snart han fekk bod om at Jesus levde og helsing til Peter, så tok han ut for å møta Jesus. — Han fann misskunn og fekk nåde, og blei sett til å fø lamma og vakta sauene til Jesus. Dei gjekk bæ rette vegen og fekk sjå Guds frelse. Slik blir det også for deg, om du går same vegen.

Anden og ordet sitt lys over ditt forhold til Gud, det er ein annan krossveg. Det fekk Saulus frå Tarsus oppleva, då han kom inn i Guds lys på vegen til Damaskus. Det same opplevde dei første kristne menigheter i Efesus, Sardes og Laodikeia, då Jesus sende dei brev gjennom Johannes og let dei sjå sitt sanne forhold til Jesus (Opb. kap. 2 og 3). Då sto dei ved krossvegen som blei avgjerrande for livet her, og for livet etter dø-

den. Har du då stått ved denne krossvegen? Den som lever med Gud opplever ofte det. Tek du då til å forsvara deg, og stri for å berge ditt, så går du farisearane sin veg. Dei blei arge, og vakta på Jesus, eller andre som forkynnte for å finna feil ved dei, og dei sto Anden og ordet og vitna imot. Stirr du for å bli annerkjend som kristen, anten overfor Gud eller dei menneske som Gud brukar til å kasta lys over ditt sanne Gudsforhold, då er du på farisearen sin veg. Men Saulus gav Jesus og Andens overtyding rett, at all hans gjerning, kunnskap og guds frykt og tenesta for Gud ikkje var meire verd enn skarn for Gud. Skarn er avfalle frå eit menneske. Og den rike og aktive menigheten i Laodikea måtte gi Jesus rett, då han vurderte dei rá kristne liv og gjerning og tenesta som det han måtte spy ut av sin munn, om dei skulle bli frelst. Det synet og den overtydinga slo Saulus til jorda, og han låg der blind og hjelpelaus. Då ropa han til Gud, og Gud kom til han gjennom Annanias og let han få sjå Jesus. Sjå hans eige vitnemål i Filipp. 3. «Sjå, eg stend for døri og bankar på, dersom nokon høyrer mi röst og let opp døri (bed — seier kom inn) so vil eg ganga inn til han og halda nattverd med han, og han med meg», seier Jesus til Menigheten i Laodikea.

«Kalla på meg den dag du er i naud. so skal eg utfri deg, og du skal prisa meg» (Salme 50, 15.)

Er du ei vakt og sökiande sjel. då er du ved ein krossveg. Då kan du gå farisearen sin veg eller toldaren sin veg. (Luk. 18, 10—14.) *Farisearen* sökte Gud ved seg sjølv, og gjekk like ufrelst og urettferdig heim til sitt hus som han kom. Når du strevar med deg sjølv for å bli slik at du kan tru deg som ein kristen, eller når du ikkje kan tru at du er slik at du kan tru nåden eller tru det

gjeld deg, så går du den same vegen — ved deg sjølv. Det same gjer du som trøstar deg med at du ikkje er ein syndar ved det du gir til misjonen eller gjer for Gud, eller at du er like god som desse som kallar seg kristne og vil vera betre enn andre menneske. Du som finn trøyst i di djupe erfaring av syndenød og utløysing, eller ditt store lys, du er enda på den same vegen.

Toldaren kunne ikkje kome ved seg sjølv, for han hadde berre synd og elendigheit å fara med. Han sökte Gud som er syndarar nådig. Det vil seja ved Jesus. «Han kan fullkomleleg frelsa dei som kjem til Gud ved Han», seier Hebr. 7, 25. Jesus er døra, vegen og livet, lammet som ved sitt blod frelser syndaren og rettferdigjør den urettferdige. «Han sökte meg i nåde som gikk på syndens vei, og fant meg trett og såret, og bar meg hjem til seg.»

Går du same vegen som den burtkonne sonen i Luk. 15, så vil du også bli motteken som han blei det av Gud.

Når Herren tuktar deg, er ein annen krossveg. Tek du ikkje tukt, då er du på den ugudlege sin veg som fører bort frå Gud. «Men til den ugodlege segier Gud: Kva hev du med å fortelja om mine lover og taka mi vakt i din munn, etter di du hatar tukt og kastar mine ord attum deg?» (Salme 50, 16—17.)

«Min son, vanvyrd ikkje Herrens tukt. og miss ikkje motet når han refser deg!» (Hebr. 12, 5—6.) Har du sett eit barn som ikkje tek tukt? Det blir hardare og ulydigare for kvar gong og kjem lenger og lenger bort frå foreldra og ut på synnda sin veg. Det blir frekkare, og ser meir og meir uskyldig ut. midt i løgna for å koma frå si synd. Slik går det også deg i forholdet til Gud, om du går denne vegen.

Men du har vel også sett eit barn som tek tukt, som angrar si synd og syrgjer

over den, og kjem til foreldra og bekjener den av seg sjølv? Dei finn miskunn og får nåde, og blir meir og meir knytta til foreldra i kjærleik og lydnad. «All tukt synest vel, medan ho står på, ikkje å vera til gleda, men til sorg, men sidan giev ho dei som derved blir upptamde, ei frederik frukt som er rettferdig.» (Hebr. 12, 4—16.) Sjå korleis det gjekk Peter då han synda, fekk tukt, og møtte miskunn og nåde hjå Jesus. Då fekk han eit sant syn på seg sjølv, på Jesus, og då blei han først brukbar til tenesta.

Når du tek til med tenesta og din gjerning i Guds rike, det er den siste krossvegen eg vil nemna. Då kan du ta til med å bygga det ytre Guds rike. Ved å forandra, forbedra og kristna deg sjølv og andre, så du får eit kristentlivssyn, lærer å tala og vitna og er nidkjær i tenesta for å organisera og byggja opp det synberre Guds rike. Då kan du komma like langt som menigheten i Efesus og Laodikea, men som var uten Kjærleiken og uten Jesus. (Opb. 2 og 3 kap.) Mange er det som har slege inn på denne breide vegen som fører til fortapingi. Dei blir rike, store, sterke og populære, men i Jesu augo er dei arme, fatige, blinde og nakne. Dine lemer er gode

og tenlege så lenge di ånd og sjel lever i deg og brukar dei, men den dagen ånda og sjela flytter ut av lekamen er dei verdlause. Slik er det også med kristent liv og tenesta utan kjærleik og Andens liv og arbeid gjennom det.

Guds rike kjem ikkje slik at de kan sjå det, det er inne i dykk, det er eit åndens rike. Det består i trøst i Kristus, hugsvaling i kjærleik, samfunn i Anden, medkjensle og miskunn. (Filipp. 2, 1). «Men Andens frukt er kjærleik, gleda, fred, langmod, mildskap godleik, truskap, spaklynne fråhald mot slike er ikkje lova». (Galat. 5 22) «Iklæd dykk då, som Guds utvalde, heilage og kjære, hjarteleg miskunn, godleik, audmykt, spaklynne, langmod so de toler kvarandre og tilgjev kvarandre um nokon hev kjæremål imot nokon, som Kristus tilgav dykk soleis de og! Men attått alt dette iklæd dykk kjærleiken, som er bandet om fullkomenskapen! Og Kristi fred råde i dykkar hjarto, den som de og vart kalla til i ein lekam, og ver takksame!» (Kol. 3, 12—15.) Det er Guds rike, som Anden bygger ved bruken av lov og evangelium, ordet om synd og nåde — målet for vår tenesta.

Hvordan mennesket igjen fornyes i Kristus til det evige liv.

«I Kristus gjelder hverken omskjerelse eller forhud noe, men en ny skapning.» (Galat. 6, 15.)

1. Den nye fødsel er en gjerning som Gud den Hellige And må utføre. Ved den blir mennesket gjenfødt fra å være et vredens og fordømmelsens barn til et nådens og salighetens barn. Fra å være

en synder blir det en rettferdig, og det skjer ved troen, Ordet og sakramentene. Da blir også vårt hjerte, sinn, gemytt, forstand vilje og følelser fornyet, opplyst og helligt i og etter Kristus til en ny

skapning. Den nye fødsel omfatter nemlig to hovedgjerninger: Rettferdig gjørelsen og helliggjørelsen eller fornyelsen. (Titus 3, 5.)

2. En sann kristen har to slags fødsler. For det første har han den gamle, kjødelige, syndige, fordømte og forbannede fødsel, som er av Adam. Ved den blir slangesæden, Satans bilde og den jordiske og dyriske art forplantet i mennesket. For det annet har en kristen den åndelige, hellige, salige og velsignede nye fødsel eller gjenfødselse, som er av Kristus. Ved den blir Guds sæd, Guds bilde og det himmelske menneske, — som er dannet lik Gud — forplantet på åndelig vis.

I enhver kristen er det altså to fødselinjer. Den ene er den kjødelige Adams linje, av naturen, og den andre er Kristi åndelige linje av nåden og troen. Og liksom Adams gamle fødsel er i oss, så må også Kristi nye fødsel bli i oss. Og det kalles det gamle og det nye menneske eller skapning, den gamle og den nye Adam, den jordiske og det himmelske bilde, det gamle og det nye Jerusalem, Adam og Kristus i oss, det ytre og det indre menneske, kjødet og ånden.

3. Men legg merke til hvordan vi av Kristus blir født på ny. Liksom den gamle fødsel ble forplantet i oss av Adam på kjødelig vis så kommer den nye fødsel i oss av Kristus på en åndelig måte, og det skjer ved Guds ord.

Guds ord er gjenførelsens sæd. I er gjenfødt, sier Peter, ikke av forgjengelig, men uforgjengelig sæd, ved Guds ord som lever og blir evindelig. (1. Pet. 1 23.) Og Jakob sier: Han fødte oss ved sannhets ord, forat vi skulle være en førstegrøde av hans skapninger. (Jak. 1, 18). Dette ord oppvekker troen, og troen holder seg til dette ord, og griper der Jesus Kristus og den Hellig And. Og ved den Hellig Ands kraft og virkning

blir mennesket født på ny. Således skjer den nye fødsel først ved Ordet og den Hellig And. (Johs. 3, 5). Dette kaller Herren å fødes av Anden. For det annet skjer den ved troen. I 1. Johs. 5, 1 står det: Hver den som tror at Jesus er Kristus, er født av Gud. For det tredje skjer den nye fødsel ved den hellige dåp. For Kristus sier i Johs 3, 5: For uten at noen blir født av vann og ånd, kan han ikke komme inn i Guds rike. Legg merke til følgende forklaring om dette.

4. Frå Adam og av Adam har mennesket arvet det største onde, som er synd, forbannelse, vrede, død, helvede djevel og fordømmelse. Derimot arver mennesket av Kristus ved troen det største gode som er rettferdigheit, nåde, velsignelse, livet og den evige salighet. Av Adam har mennesket arvet en kjødelig ånd og den onde ånds herredømme og tyrani. Men av Kristus arver det den Hellig And med hans gaver og trøstefulle styrelse. For slik ånd som mennesket har, slik fødsel, natur og egen-skap har det også. Derfor sier Kristus: I vet ikke hvad for en ånd I er av. (Luk. 9, 155.) Av Adam har mennesket fått en stolt og overmodig ånd ved den kjødelige fødsel. Vil det nå gjenfødes og fornyes, da må det av Kristus få en ydmyk, sørderstøtt, enfoldig og ny ånd ved troen. Av Adam har mennesket arvet en vantro gudsbespottende og utakk-nemlig ånd. Av Adam har mennesket fått en ulydig, stiv og trossig ånd. Av Kristus må det ved troen få en lydig, mild og hjelpsom ånd. Av Adam arvet mennesket en utuktig, uren, overdådig og umåtelig ånd. Av Kristus arver det en kysk og måteholden ånd. Av Adam har mennesket en løgnaktig, falsk og baktalende ånd. Av Kristus får det en sanndru, oppriktig og stadig ånd. Av Adam har mennesket en jordisk og dyrisk ånd. Av Kristus får vi ved en sann

tro og inderlig bønn en himmelsk og guddommelig ånd.

5. Derfor måtte Kristus bli menneske og umnfanges av den Hellig Ånd, og like ens bli salvet med den Hellig Ånd uten mål. Ja, derfor hvilte Herrens ånd, hans visdom, forstands, råds, styrkes, kunn-skaps og frykts ånd på ham. (Esa. 11, 2.) Alt sammen skjedde i den hensigt at menneske-naturen skulle bli fornyet i ham og ved ham og forat vi i ham, av ham og ved ham skulle bli født på ny og bli nye skapninger. Da kunne vi også av ham arve visdoms og forstandsånd i stedet for dårskaps ånd, kunn-skaps ånds i stedet for vår medfødte blindhet, guds frykts ånd i stedet for gudsforakeltsens ånd. I denne forandring består det nye liv og frukten av den nye fødsel i oss.

Liksom vi alle var åndelig døde i Adam og ikke kunne gjøre annet enn dødens og mørkets gjerninger, så må vi igjen bli levende i Kristus og gjøre lysets gjerninger. (1. Kor. 15, 22). Og liksom vi ved den kjøelige fødsel har arvet syn-den av Adam, så må vi ved troen arve rettferdigheten av Kristus. Og liksom Adams stolthet, gjerrighet, vellyst og urenhet er medfødt av kjødet, så må vår natur fornyes, rennes og helliggjøres ved den Hellige And.

På grunn av denne nye fødsel blir Kristus kalt vår evige fader. (Esa. 6, 9) Således blir vi av Kristus fornyet til det evige liv, av Kristus gjenfødt og i Kris-tus nye skapninger. Og alle våre gjerninger som skal behage Gud, må komme av den nye fødsel. De må opprinnne av Kristus, av den Hellige And og av troen.

6. Da lever vi i den nye fødsel, og den nye fødsel er i oss. Da lever vi i Kris-tus og Kristus lever i oss. (Galat. 2, 20). Da lever vi i Anden, og Kristi And i oss. Den nye fødsel og dens frukter kaller Paulus å fornyes i vårt sinns ånd, å av-

legge det gamle og ikke seg det nye menneske (Efes. 4, 23), å bli forvandlet til Guds bilde (2. Kor. 3, 18), å fornyes til erkjennelse etter hans bilde som skapte det. (Koll. 3 10). Og et annet sted taler han om gjenføden og fornyelsen i den Hellige And. (Tit. 3, 5). Og hos profeten Esekiel står det at sten-hjertet taes bort og et kjødthjerte gis tilbake. (kap. 11, 19). Altså utspringer den nye fødsel av det at Kristus ble menneske. For ettersom mennesket var bortvendt og falt fra Gud ved egen ære, ærgjerrighet, stolthet og ulydighet, så kunne dette fall ikke gjøres godt igjen uten ved den dype ydmykhet, fornedrelse og lydighet som Guds sønn ga seg inn i. Og liksom Kristus førte en meget yd-myk vandel blandt menneskene på jorden, så må han også daglig leve i deg og daglig fornye Guds bilde i deg.

7. Se nå på den kjærlige, ydmyke, ly-dige og tolmodige Kristus, og lær av ham, det er, lev i ham. (Matt. 11, 29). Se hvorfor har han levd slik? Jo forat han skulle være et eksempel, et speil og en regel som du skulle leve etter. Han er den rette leveregel. Ingen menneskeret- eller menneskebåfunn er regelen for vårt liv. Det eneste skal være Kristi ek-sempel, som apostlene samstemmig viser oss til. Videre skal du se på hans bitre lidelse, død og oppstandelse. Hvor-for har han lidd og gått gjennom alt dette? Hvorfor er han død og oppstan-deh? Jo, for at du skulle avdø fra syn-den med ham, og i ham, med ham og ved ham igjen stå opp åndelig og van-dre i et nytt levnet. (Rom. 6, 4).

Derfor oppveller vår nye fødsel av Kris-ti lideler, døds og oppstandelses kilde, og derfor sier Peter: Vi er gjenfødt til et levende håp ved Kristi opstandelse. (1. Pet. 1, 3). Derfor legger alltid de hel-lige apostler Kristi hellige lidelse til grunn for omvendelsen og det nye liv.

(Som for eksempel Rom. 6, 3) Og i Pet. 1, 17—18 sier Peter: Vandre med frykt så lenge I er her til huse, og vit at I ikke er forløst med forgjengelig sølv eller gull, men med Kristi dyre blod, som et ustraffelig og ubesmittet lams.

Dette at vi er så dyrt løskjøpt, er årsaken til at vi skal føre en hellig vandel, sier Peter. Det samme mener han når han i kap. 2, 24 sier: Kristus bar våre synder på sitt legeme på treet, forat vi skal være avdød fra synden og leve i rettferdighet, han ved viiss sår I er helbreddet. Og den Herre Kristus sier: Kristus skulle lide og oppstå den tredje dag fra de døde, og la preke i sitt navn om vendelse og syndernes forlåtelse. (Luk. 24, 46). Her hører vi at Herren lar pre-

ke-embedet og omvendelsen renne som to levende strømmer ut av sin lidelses, døds og oppstandelses kilde.

8. Kristi lidelse er altså begge deler, nemlig en betaling for alle våre synder, og menneskets fornyelse ved troen. Og begge deler hører til menneskets oppræsning. For det er frukten og kraften av Kristi lidelser, som også virker fornyelsen og helliggjørelsen i oss. (1. Kor. 1, 30). Og på denne måten kommer den nye fødsel av Kristus i oss. Til det er også midlet, den hellige dåp, forordnet, Der blir vi døpt til Kristi død, for at vi ved Kristus skal avdø fra synden ved hans døds kraft, og igjen oppstå fra synden ved hans oppstandelses kraft.

Johan Arndt.

Hyrden og sauene. I.

Av Gudmund Hjorthaug

Eit av dei finaste biletene som Gud brukar i skrifta om seg og os smenneske, er biletene om hyrden og sauene. Me møter det mange stader både i det gamle og det nye tesamente. Høgast når hyrdesalma (Salma 23) og hyrdekapitlet (Johs. 10.)

I nokre få artiklar vil me prøva å ta fram nokre av dei sanningane Gud vil syna oss gjennom desse biletene. I dag vil me helst stansa for eit ord frå Mat. 9, 36 der han talar om:

Sauer utan hyrde.

Kven er det Jesus her talar om som «er ille medfarne og forkomme som sau er utan hyrde?» I Esa. 53, 6 står det at «me for alle vill som sauere — men vende oss kvar sin veg — » Er det slik at alle

menneske er villfarne? Er det ikkje i det minste noken få som aldri gjekk bort frå Gud — bort i det framande landet? Jau — nokre slike fins her nok — også idag, men dette ordet er også sant for slike. For Gud ser til hjarta, og det falne menneskehjarta er likeeins hjā alle. Der det får rā seg sjølv der snur det ryggen til Gud — elskar mørkret framfor lyset, ja elskar seg sjølv og er fiendsk innstilla mot Gud. Dette er arven me alle har fått frå våre første forfedre: Fødde utanfor samfunnet med Gud, og fødde med eit hjarta som trivst i det framande landet, som fisken i vatnet.

Men der Gud vert halden borte med sin hyrdeomsorg, der vert sauene ulven sitt visse rov. For sauene kan ikkje ber-

ga seg sjølve. For det første er dei blinde for fären og trur at alt går bra. Og for det andre er dei totalt maktlause når det gjeld udyra. Kor mange var ikkje dei som drøynde om fridom og glade dagar i verda. Dei ville prøva livet, smaka litt her og litt der, men likevel passa på å halda seg innafor visse grenser. Men før dei rett sansa, var dei fanga — bunden av därlege vener og därlege vanar. Ja, dei fann seg sjølv att som ulukkelege slavar av dei synder som ein gong tyktest vera skuldlaus morro. Ille medfarne og forkomne, sa Jesus. Fredlause, gledelause og fortvila, både for dette livet og det komande! Slik gjekk det for dei fleste villfarne sauher! Kjenner du deg att her?

Men ikkje alle som gjekk bort frå Gud, havna i openberr synd og nød. Nokken av dei greidde å halda seg borte frå grove og vanærande synder og laster. — Tvert om så nådde dei fram til ein velakta posisjon i samfunnet. Fekk seg ein god leveveg, ein bra heim, og eit godt namn. Men i hjarta tok verda si ånd fastare og fastare tak. Meir og meir kom dei til ro i eit liv utan Gud. Mindre og mindre fekk hyrderøysta nå inn til hjarta med si uro og sitt kall. Og til sist var det indre øyra dødt, og hyrden måtte slutta å kalla.

Den aller färlegaste vegen tek dei som går sin eigen veg for å finna fram til Gud. Dei tek det alvorleg med si Guds-dyrking, omvending, syndsvedkjennning, anger, tru og eit kristeleg liv. Dei gir seg med i den levande kristenflokkon, og lever så likt dei sanne kristne at få eller ingen ser skilnaden.

Men Herren ser skilnaden! Og han segjer at på domens dag skal det koma mange slike som må gjera vendereis ved himmelporten, og gå til fortapinga. (Matt. 7). Kvifor? Jau, dei rekna med sine eigne gjerningar og sin eigen kristendom som grunnlag for å få nåde og frelsa. Og når den Heilage Ande prøvde åtvara dei, så viste dei det alltid frå seg med at det var anfekting av trua. Dei sovna meir og meir inn, så ikkje ein gong døden med sitt alvor fekk vekkja dei til å sjå at dei for vill.

Kvar lever så du som les desse linene? Er du ein av dei som til i dag har snutt ryggen til Gud i ditt hjarta? Eller kanskje du tek til å ana at du byggjer fresevona på falsk grunn — men det kostar for mykje å stiga fram og erkjenna det? Kanskje du har enda i sorg og fortvilelse og trur at det er forseint for deg?

Kven du så er så høyr her! Han som er din rette hyrde og tilsynsmann, Jesus, han har omsorg nett for deg — omsorg for at du må verta frelst. Han har same omsorg og hjartelag for syndaren nå som då han ferdast her på jorda. Han har ei frelsa ferdig som passar nett for deg — for slike som deg. Då han ferdast på jorda samla toldarar og syndrar seg ikring han og høyrde på orda hans. Og i og med at dei høyrde, så gjekk han inn til dei, sa til borda med dei, og openberra si frelsa for dei. Det lengtar han og etter å få gjera med deg. Skal han få lov? Høyr, så skal sjela di få leva! Høyr røysta frå hyrden — før sjelefinenden for evig har drepe evna di til å høyra Guds kall! Gud signe deg til det.

Gi akt på deg selv og på læreren

Av Ole Rolfsnes

«Gi akt på deg selv og på læreren, holdt ved med det, for når du det gjør, da skal du frelse deg selv og den som hører deg (1. Timot. 4, 16).

Når du leser din bibel legg da merke til hvem ordet er adressert til, det vil hjelpe deg til å få klarhet i mange ting. Dette ordet er adressert til en forkynner (Timoteus), men det har også noe å lære alle andre.

Først vil jeg da spørre deg: *Hva vei er du på*, veien nedover til fortapelse eller oppover til livet? Det er nødvendig for os alle å gi akt på et slikt spørsmål og svare riktig. Mange vil da svare at jeg er på veien til livet. Ut fra skriften ser vi at mange ligger evig fangen som på veien var, og det skyldes i mange tilfeller forlite aktksamhet. For at vi skal nå målet vil jeg prøve å vise noe vi må gi akt på.

På våre veier er der mange veiviser, og er vi på reise og vil nå det mål vi har satt oss, da må vi gi akt på dem. Slik er det også med veien til livet. Gir vi ikke akt på de veiviserne Gud har gitt i skriften, da vil vi ikke nå frem hvor sann vår omvendelse enn er. Vi merker i dag at mange vil ha veien bredere enn ordet lærer, og de tar viktige veiviser bort. Derfor har det stor betydning hvem du velger til veiviser, og at du gir akt på hvor Bibelen har satt veiviserne. Den som ikke studerer Bibelen, men hører på dem som tror de kan vise rett vei, han farer lett vill. Det er best du hører på dem som har et klart lys i Bibelen, eller på Bibelens personer, som selv har gått den rette vei i mange år. Men her er det mange som ferdes i meget uklarhet. Merker du da at du blir meget fryktak-

tig? Det er en meget god frykt, og mister du den, da blir du sløv, sikker og rygg og ser ikke etter veiviserne. Da er ikke veien lang til falsk trygghet, og du blir en hindring for andre som er på veien.

På den første veiviseren står det: *Gi akt*. Det vil si det samme som å være oppmerksom, å følle med hvor du går. Den som sover og går i mørke, han vet ikke hvor han kommer hen.

Den neste veiviser forteller *hva* du skal gi akt på: *Gi akt på deg selv*. Hvad ser du da? Mange ser at jeg er ikke verre enn andre. Da ser du feil og har et forlite klart syn. Andre ser det på samme måte som Nordsletten: «I fra hode til fot kun en eneste masse av synd.» Da tar twilen til, dette kan ikke være rett, for du trodde da du skulle bli mere hellig jo lengre du kom på veien. Du som er i denne siste stilling, vil du følge meg et stykke lengre på veien. I Hebr. 3, 1 er der en annen veiviser: «Gi akt på den apostel og ypersteprest som vi forkynner, Jesus». Denne veiviser vil lede deg til å se hva som er gjort med synden. Den viser deg at synden er sonet, ved at han bar fram et eneste offer for synder, og at du har frimodighet i Jesu blod til å gå inn i helligdommen (Hebr. 10, 5—23). At han utslettet skyldbrevet og satte oss med ham i himmelen i Kristus (Efes. 2, 6). Han syner seg fram for Faderen for vår skyld. For liksom *Han er*, så er vi også i denne verden (1. Johs. 4, 12).

Visste Johannes hvorledes Jesus så ut og hvordan han er? Ja han så Jesus på forklarelsens berg, han så ham etter han sto opp fra de døde, og da en sky tok

iaterne levde etter en falsk lære, og de ble skilt fra Kristus og falt ut av nåden (Galat 2 — 5 kap.) Gi akt på læren, om den er av Gud, om det som blir forkjent stemmer med skriften.

Av brev

ham bort fra deres øyne ved himmelfarten. Han hadde et ansikt som skinner som solen og klæder så vite som sne. Etter dette ord er da alle vi som tror på ham representert i himmelen med et ansikt som skinner som solen, og med klæder som er vite som sne. Fullkommen hellig som Jesus. Gi deg god tid under denne viser, og studer ordet inntil ånden gir deg lys her. Da vil din fred bli som floden og din rettferdighet som havets bølger.

Den neste viser som ordet taler om er: «*Gi akt på læren*». Lære uten liv er en store fare, for læren kan være rett men har bare grepel forstanden. Paulus skriver i 1. Korint. 2, 4: «Min tale og min forkynnelse var ikke med visdoms overtalende ord, men med ånds og krafts bevis». Her ser vi at der er forkynnelse som kalles menneskers visdom, og den virker bare forstandens tro. Det er en tro som ikke frelser, og som er de dårlige jomfuers tro. Den slags tro er der meget av i vår tid. Du som leser dette, stans og tenk over hva slag tro du har!

Bare den tro som er virket av Hellig Ånden, ved ordet, er en sann og levende tro. Men også denne levende tro står i fare for å vike fra Jesus og ordet, og finne en annen grunn å hvile på, enten i oss eller våre erfaringer og oplevelser. Da viker Ånden fra oss, og vi står igjen med gamle erfaringer uten Ånd og liv.

Men kristenliv uten lære, er også en fare for oss. Gi akt på om livet ditt er i pakt med læren. Lever du etter en falsk lære, da vil du snart fare vill. Ga-

Guds rike nåde og fred !

Ein morgen, det var den morgonen då eg reiste frå Kuala Lumpur, etterat eg hadde fått eit slags nytt visa i passet mitt, tonte ein engelsk sang for meg, og eg fekk ta den til meg som frå Gud : Det var koret som tona for meg :

Gud vil (skal) ta vare på deg, kvar ein dag, kvar enn du går; Han skal ta seg av deg, Gud vil ta vare på deg !

Dette var så enkelt at eg trong vistnok ikkje ha oversett det. Men det er ikkje alltid så lett å kvila heilt og fullt i det.

Ein annan sang på norsk vil eg og minna om :

Du ømmme fader-hjerte som *trofast elsker* meg. Hvor skal jeg kunne elske og rett lovprise deg. Du trofast meg bevarer for alle skjulte garn, Du trykker til ditt hjerte ditt *lett* forsakte barn.

Abraham er kalla trua sin far, med sitt gode føredøme; men det såg til slutt menneskjelag umuleg ut, det Gud hadde lova. Det må vel bli slik med oss og misjonen også skal trua bli prøvd, lutra og rein.

Når du ber, be også for meg. Takk ! Og hugs då: For Gud er ingenting umulig. Me ser det også i juleevangeliet : Immanuel !

Med dette ynskjer eg dykk alle ei god jul og eit signerikt nyttår !

Andr. A. Bø.